Geschiedenis:

Een lappendeken van steden en staten

Samenvatting, tot 1815

De vraag waar Duitsland voor 1800 nu precies lag is nauwelijks te beantwoorden. Het Heilige Roomse Rijk der Duitse Natie was een lappendeken van vorstendommen, vrijsteden en kerkelijke gebieden die onderling vaak ruzie hadden. Napoleon maakte de zwakte van het verdeelde Duitse rijk pijnlijk zichtbaar.

Tot 1806 maakte het huidige Duitsland deel uit van het Heilige Roomse Rijk der Duitse Natie. Geografisch besloeg dit rijk in de middeleeuwen grofweg het gebied tussen Noord-Duitsland en de Alpen, en van de Rijn tot ongeveer de Oder.

Sinds 1438 was vrijwel altijd een Habsburger de keizer van het rijk. Dat was vooral een symbolische functie. Op papier was de Habsburgse keizer de belangrijkste Duitse vorst; in de praktijk moest hij vaak toezien hoe anderen de buit verdeelden. De samenhang in het losse rijk ontstond bijvoorbeeld door de Rijksdag in Regensburg, waar de edelen samenkwamen om zaken te bespreken.

De opkomst van Pruisen vormde een grote bedreiging voor de Habsburgers. De adellijke familie Hohenzollern verwierf in de 18e eeuw de titel koning van Pruisen. Dit koninkrijk Pruisen bestond uit verschillende gebieden; in het westen liep het tot Venray en in het oosten tot aan Litouwen.

Tegen Napoleon wist het Pruisische leger nauwelijks stand te houden. Het koninkrijk werd in de loop van de Napoleontische oorlogen vrijwel gehalveerd. Ook de Habsburgers konden niet op tegen de nieuwe Franse keizer. Na zware nederlagen hield het Heilige Roomse Rijk in 1806 op te bestaan. Het verdween stilletjes; niemand maalde er meer om. De Napoleontische oorlogen versterkten het streven naar een verenigd Duitsland. Het zou nog tot 1871 duren tot die eenwording tot stand kwam.

Dit is een artikel gedownload via duitslandinstituut.nl.

Artikel: https://www.duitslandinstituut.nl/naslagwerk/9/een-lappendeken-van-steden-en-staten